

Heraut van de Heiland

Periodethema: Geboorte en rondwandeling
Lukas 3: 1-18

KERNTEKST

'Zo antwoordde Johannes aan allen, zeggende: Ik doop u wel met water, maar Hij komt, Die sterker is dan ik, Wien ik niet waardig ben den riem van Zijn schoenen te ontbinden; Deze zal u dopen met den Heiligen Geest en met vuur.' (Luk. 3: 16)

UITLEG VAN DE KERNTEKST

Hoe duidelijk komt in deze tekst het werk van Johannes openbaar. Als heraut, wegbereider van de Koning wijst hij van zichzelf af naar Hem. Hij Die komt, van Wie Johannes mag getuigen. Tegelijk geeft hij aan wat Zijn werk is, zoals Johannes doopt met water als teken van de afwassing van zonden, zo heeft Jezus alle macht om de zonden te vergeven. Hij is de Verlosser, de Redder van zondaren.

BEGINSITUATIE

Johannes, zijn naam betekent 'God is genadig', is de zoon van Zacharias en Elizabeth. Al bij zijn geboorte is zijn bijzondere taak bekendgemaakt. Hij is uitgekozen om de lang beloofde en verwachte Messias aan te kondigen. Dertig jaar lang wordt hij door de Heilige Geest voorbereid op zijn taak, in de eenzaamheid van de woestijn van Judea. Zo kan hij zijn leven helemaal wijden aan de dienst van God.

DOELSTELLINGEN

- De kinderen weten de taak van de heraut van Jezus.
- Zij begrijpen wat hij preekt.
- De kinderen denken na of zijn prediking ook nog voor ons geldt.

INDELING

- Johannes de Doper preekt bij de Jordaan.
- Zijn boodschap, voor iedereen.
- Johannes doopt.
- Hij verwijst naar Christus.

OPMERKINGEN

Vooraf aan uw vertelling kunt u met de kinderen praten over het werk van een heraut. Als in onze tijd de koning en koningin ergens een bezoek brengen, worden er vaak dingen opgeknapt. Er komt een ontvangstcomité om alles te regelen en de werkzaamheden in goede banen te leiden. Alles moet er keurig en goed verzorgd uitzien. Dat was vroeger ook zo, soms moesten poorten zelfs verhoogd worden, anders kon de koning op zijn paard niet binnenrijden.

ZINGEN

Psalm 1; 15; 24: 4 en 5; 25: 2; 32: 1, 3 en 5

UITLEG VAN DE PSALM

Psalm 24: 4 Zoals gezegd in de opmerkingen moesten vroeger soms de poorten verhoogd worden, anders kon de koning niet onder de poort doorrijden. De heraut die voor de koning uitgezonden wordt, moet ervoor zorgen dat de koning ongehinderd zijn weg kan vervolgen. Zo moeten ook wij klaarstaan om onze Koning te ontvangen. De Heere der Heeren, de almachtige God heeft recht op ons, daarom moeten wij klaarstaan om Hem te ontvangen. Alles wat Hem in de weg staat moet worden opgeruimd, al onze zonden, al onze tekortkomingen. Dat kunnen we zelf nooit voor elkaar krijgen, maar juist daarom wilde de Heere Jezus lijden en sterven, om al onze zonden teniet te doen.

Als wij in Hem geloven, dan kunnen wij de Koning ontvangen.

MATERIALEN

Johannes was gekleed in een jas van kamelenhaar met een leren riem, zoals profeten gekleed gingen. Neem een afbeelding mee, zodat de kinderen zich een beeld kunnen vormen van de verschijning van Johannes.

INTRODUCTIE

In de woestijn van Judea woont Johannes, de zoon van Zacharias en Elizabeth. Op deze eenzame plaats wordt hij door de Heilige Geest voorbereid op het werk wat hij moet gaan doen. Bij zijn geboorte heeft zijn bijzondere taak al geklonken, hij mag de voorloper van de Messias zijn. Hij mag de mensen vertellen dat de beloofde Messias komt. Zijn levenstaak is, om de Heere te bereiden 'een toegerust volk' (Luk. 1: 17). Johannes is de profeet die voor de Messias komt en dat kun je zien aan zijn kleding. Hij draagt een mantel, een jas van kamelenhaar, met een leren riem, een gordel, om zijn middel. In de woestijn eet hij wat hij daar kan vinden: sprinkhanen en wilde honing. Sprinkhanen werden wel vaker gegeten. De diertjes werden gevangen, geroosterd of gekookt. Johannes had genoeg aan dit eenvoudige voedsel. De profeet Jesaja had het al geprofeteerd: de komst van de Messias wordt voorbereid vanuit de woestijn (Jes. 40: 3-5).

BRUGZIN OF BEGINZIN

Johannes is nu dertig jaar, hij mag gaan beginnen aan zijn taak. 'Onder de hogepriester Annas en Kajafas geschiedde het woord Gods tot Johannes, de zoon van Zacharias, in de woestijn.' Zo lezen we in de Bijbel. Ook in het Oude Testament kunnen we soortgelijke woorden lezen als een profeet geroepen wordt tot de dienst van God.

Vertelling

'Bekeert u, bekeert u... want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen!' Onafgebroken roept Johannes het de mensen toe. Hij gaat langs de Jordaan en overal roept hij de mensen zijn boodschap toe. 'Bekeert u, bekeert u...!' De mensen kijken op. Wie roept daar? Daar bij de Jordaan staat hij. Er staan al veel mensen om hem heen. Hij draagt een lange jas, een mantel, van kamelenhaar, met een leren riem, een gordel om zijn middel. Hij lijkt op de profeet Elia van vroeger. Het is Johannes, zeggen sommige mensen. De zoon van Zacharias en Elizabeth, die zij gekregen hebben toen ze allebei al op leeftijd waren. Johannes roept het de mensen toe: 'Bekeert u, bekeert u...!'

BORDPLAN

Aan het begin van Lukas 3 wordt heel precies beschreven wanneer Johannes met zijn werk begint. U kunt een tijdlijn tekenen vanaf Keizer Augustus (regeerde van ca. 27 v. Chr. tot ca. 14 v. Chr.) naar Keizer Tiberius (regeerde van ca. 14 v. Chr. tot ca. 37 v. Chr.). Zo kunt u deze geschiedenis in de tijd plaatsen.

Er zal iets belangrijks gaan gebeuren, daarom heeft Johannes het over bekeren, maar wat zegt hij nog meer? Horen zij het goed? 'Het Koninkrijk van God komt eraan.'

Steeds meer mensen blijven staan luisteren naar deze bijzondere man, deze wonderlijke verschijning. Hij zegt nog meer: 'Hij komt, Die sterker is dan ik, Wien ik niet waardig ben den riem van Zijn schoenen te ontbinden.' Dat betekent: Mensen, na mij komt iemand Die nog veel machtiger en sterker is dan ik. Het gaat niet om mij; het gaat juist om die Ander. En die Ander is zo machtig en groot, dat ik niet waard ben om zelfs Zijn schoenen uit te trekken. Ik ben niet waard om zelfs Zijn slaaf te zijn! Johannes wijst van zichzelf af, hij vertelt geen grote dingen van zichzelf. Nee, het gaat niet om hem, maar om de Heere Jezus, de Messias Die komen zal. Hij preekt om de mensen voor te bereiden op Zijn komst. Daarom moeten de mensen zich bekeren. Christus komt. De stem van Johannes klinkt: 'Hij komt, Hij komt, mensen, het zal niet lang meer duren.' 'Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen. Als u zich niet bekeert, ligt de bijl al klaar bij de wortel van uw levensboom, klaar om omgehakt te worden.'

Ik mij bekeren?, denken sommige mensen, waar is dat voor nodig? Ik ben toch uit het geslacht van Abraham. Dan hoor je toch al, vanzelf, bij Gods volk? Johannes weet hoe deze mensen denken. Hij weet hoe gevaarlijk hun hoogmoed is. Zij denken dat ze niet bekeerd hoeven te worden. Zij hebben de Messias, de Heere Jezus, dus niet echt nodig. Daarom zegt Johannes hen streng en scherp: 'Denk niet dat jullie Abrahams kinderen zijn, dat alles dan automatisch goed is. Nee, God kan zelfs uit deze stenen Abrahams kinderen maken.' De mensen schrikken. Johannes durft! Ja, Johannes ontziet geen mens, hij preekt scherp. De mensen moeten breken met hun zondige leven. Dat past niet bij het Koninkrijk van God.

De mensen die om Johannes heen staan en naar hem luisteren, gaan aan de kant. Er komen ook Schriftgeleerden en Farizeeën aan. Mensen die altijd met de wet van God bezig zijn.

Voor deze belangrijke leiders van het volk maken de mensen ruimte. Johannes zal hen wel een compliment geven. Zij leven zo vroom. Maar nee! Weet je wat Johannes tegen hen zegt? 'Gij adderengebroadsel.'

Horen jullie dat? Johannes vergelijkt hen met de eieren van een slang. Aan de buitenkant zijn ze mooi, maar erin zitten giftige slangen. De Schriftgeleerden en Farizeeën denken wel dat ze vroom voor God leven, maar ze zijn op zichzelf gericht, egoïstisch, ze doen het voor zichzelf. Johannes zegt dat ze echte vruchten van bekering moeten voortbrengen. Liefde tot God en de naaste. De omstanders zijn onder de indruk, Johannes durft!

Luisteren de mensen wel echt naar wat Johannes zegt? *En jij? Luister jij naar wat Johannes zegt? Zijn boodschap klinkt ook nu nog tot jou en tot mij: Bekeer je, bekeer je! Hebben wij echte liefde tot God en onze naaste? Of haal je je schouders ervoor op. Wil je niet loslaten wat tussen jou en God in staat?*

Ook bij de mensen die horen wat Johannes zegt, zijn er mensen die geen afscheid willen nemen van hun zondige leven. Zij voelen hun zonden niet. Maar er zijn ook mensen die Johannes horen en bekennen dat hun zonden hen echt ongelukkig maken. Zij komen naar Johannes toe en vragen hem heel nederig: 'Johannes, wat moeten wij doen?' Ze krijgen een geweldig antwoord: 'Als je twee rokken hebt, geef er dan één aan iemand die niets heeft.' *Kijk, dat is naastenliefde, het lijkt eenvoudig, maar doe het maar eens.*

Er komen ook tollenaars naar voren. Ook voor hen gaan de mensen opzij, maar niet uit eerbied, maar van verachting. Vol afschuw kijken ze naar die gehate tollenaars. En Johannes? Nee, Johannes niet, hij is juist blij dat deze mensen komen. Ze vragen hem: 'Meester, wat moeten wij doen?' Ze krijgen van Johannes een heel praktisch antwoord: 'Vraag de mensen niet meer geld dan dat ze moeten betalen.' Zo maakt Johannes bekering heel concreet.

Er komen zelfs soldaten bij Johannes om te vragen wat zij moeten doen. Die ruwe soldaten, die er bekend om staan dat ze mensen lastigvallen met stelen en geweld. Ook zij krijgen een praktisch antwoord: 'Doe niemand overlast en wees tevreden met uw soldij.' Johannes wijst iedereen de weg en geeft praktisch aan hoe de mensen met hun zonden moeten breken. Hij verkondigt hen het evangelie. Hij stuurt de mensen niet weg omdat ze teveel, te zwaar of te vaak gezondigd hebben. Johannes neemt de mensen die tot hem komen mee het water in.

Hij dompelt ze helemaal onder in het water van de Jordaan. Dat is het teken van de vergeving van de zonden. Als de mensen hun zonden belijden, wil God ze vergeven!

AFSLUITING

Johannes is de voorloper van de Heere Jezus, Zijn heraut. Er zijn mensen die denken dat Johannes zelf de Messias is. Daarom zegt Johannes resoluut: 'Ik doop jullie wel met water, maar Hij (de Heere Jezus) zal u met de Heilige Geest dopen en met vuur. Ik geef jullie dit teken, maar het wijst op Hem. Want de Heere Jezus zal komen en jullie volmaken met Zijn Heilige Geest.'

Dat was toen, maar is nu ook nog steeds zo. De Heere wil dat wij met onze zonden breken. Geen dingen meer doen, waar je de Heere verdriet mee doet. Ook niet stiekem. Vlucht tot Hem, Die het heeft beloofd: 'Wie zijn (of haar) zonden belijdt en laat, die worden ze vergeven.' Dat geldt ook voor jou.

VERWERKING

- Praat met de kinderen door over 'bekering'. Betrek hierbij zondag 33 van de Heidelbergse Catechismus. Wat is concreet de afsterving van de oude en de opstanding van de nieuwe mens? Denk hierbij ook aan hoe praktisch de antwoorden van Johannes zijn.
 - Geldt de prediking van Johannes ook voor ons of is deze boodschap alleen voor de Joden uit zijn tijd bedoeld? Trek dit in lijn door met het gesprek over bekering.
- U kunt dit nog dichter bij de kinderen brengen door te vragen: 'Is bekering voor oude(re) mensen nodig of ook voor jonge(re) mensen? Ik heb ooit van een evangelist gehoord dat zij aan hem vroegen of er nog mensen bekeerd mochten worden door het werk wat hij mocht doen. Waarop hij antwoorde: 'Jazeker, twee-en-een-half.' Hij bedoelde hiermee twee jongeren en één oudere. Die jonge mensen hadden nog een heel leven voor zich om hier al voor hun Redder en Verlosser te leven.
- Het dopen met water was in de tijd van Johannes bekend in Israël, praat met de kinderen over de doop door Johannes en de Heilige Doop zoals wij die kennen. Gebruik hiervoor de informatie uit de exegese.
 - Ook nu leven wij in een tijd dat we de Heere Jezus mogen verwachten. Praat hierover met de kinderen. Is onze tijd echt verschillend ten opzichte van de tijd van Johannes?

